

Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö RoD

Rekommendationer riktade till vårdpersonal inom
hälso- och sjukvård samt särskilda boendeformer

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 0 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

Dokumentets syfte

Avsikten med dokumentet är att förtydliga vårdpersonalens ansvar för rengöring och desinfektion i vårdmiljö. Rekommendationerna är avsedda att tillämpas i omvårdnadsarbetet inom öppen- och slutenvård samt i särskilda boenden.

Rengöring och desinfektion, tvätt- och avfallshantering oavsett känt eller okänt bärarskap av t.ex. resistenta bakterier bör följa samma rutin. I vissa specifika situationer kan andra regler gälla, t.ex. vid Calici samt Clostridium difficile, var god se www.vardgivarguiden.se/behandlingsstod/varldhygien/smittamnen/

Läsanvisning

Principen för rengöring och desinfektion i avsnitt 4 om metod utgör tillsammans med avsnitt 3 om utrustning bakgrund för läsning av övriga avsnitt.

Medverkande 1:a revidering

Monika Bengtsson, hygiensjuksköterska

Maria Börstell, hygiensjuksköterska

Anita Johansson, hygiensjuksköterska

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 1 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

Innehåll

Dokumentets syfte	1
Läsanvisning	1
Innehåll	2
Inledning	4
Definitioner i dokumentet	5
1. Ansvarsfördelning mellan vård- och städpersonal.....	7
2. Föreskrifter och lokala riktlinjer i samband.....	7
med rengöring och desinfektion	7
<i>2.1 Lokal rutin</i>	<i>7</i>
3. Utrustning	8
<i>3.1 Utrustning för rengöring och desinfektion</i>	<i>8</i>
<i>3.2 Kemisk-tekniska produkter</i>	<i>8</i>
4. Metoder för punktrengöring, rengöring,.....	9
punktdesinfektion och ytdesinfektion	9
<i>4.1 Punktrengöring.....</i>	<i>9</i>
<i>4.2 Rengöring.....</i>	<i>9</i>
<i>4.3 Punktdesinfektion</i>	<i>9</i>
<i>4.4 Ytdesinfektion</i>	<i>10</i>
5. Daglig rengöring och desinfektion.....	11
<i>5.1 Vårdplats.....</i>	<i>11</i>
<i>5.2 Hygienutrymme.....</i>	<i>11</i>
<i>5.3 Undersöknings-/behandlingsrum på vårdavdelning</i>	<i>11</i>
<i>5.4 Läkemedelsrum</i>	<i>11</i>
<i>5.5 Desinfektionsrum.....</i>	<i>11</i>
<i>5.6 Tvättstuga i särskilt boende</i>	<i>11</i>
6. Slutrengöring och desinfektion	12

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)		Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 2 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm		Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

<i>6.1 Före rengöring och desinfektion.....</i>	<i>12</i>
<i>6.2 Vårdplats.....</i>	<i>12</i>
<i>6.3 Hygienutrymme.....</i>	<i>12</i>
7. Tvätt och avfall vid rengöring och desinfektion av	13
vårdplats.....	13
<i>7.1 Tvätt.....</i>	<i>13</i>
7.1.1 Smutstvätt	13
7.1.2 Smittfarlig tvätt	13
<i>7.2 Avfall</i>	<i>13</i>
7.2.1 Verksamhetsavfall	13
7.2.2 Farligt avfall	13
8. Mottagning, operation, intervention och röntgen	14
<i>8.1 Rengöring och desinfektion av ytor</i>	<i>14</i>
<i>8.2 Rengöring och desinfektion av inredning och medicinteknisk produkt</i>	<i>15</i>
8.2.1 Före dagens första undersökning/ behandling	15
8.2.2 Mellan varje undersökning/ behandling	15
8.2.3 Efter dagens sista undersökning/ behandling	15
8.2.4 Tvätt och avfall	15
9. Förråd	16
<i>9.1 Förråd för ospecificerad renhetsgrad</i>	<i>16</i>
<i>9.2 Förråd för medicinteknisk produkt/utrustning med specificerad</i>	<i>16</i>
<i>renhetsgrad.....</i>	<i>16</i>
Referenser	17
<i>Föreskrifter, riktlinjer och rutiner</i>	<i>17</i>
Fördjupning.....	18

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)		Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 3 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm		Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

Inledning

Väl fungerande rutiner för rengöring och desinfektion i vårdmiljö är en förutsättning för god patientsäkerhet och arbetsmiljö. I patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) beskrivs vårdpersonalens allmänna skyldigheter att bidra till en hög patientsäkerhet. Genom att minska mängden mikroorganismer i vårdmiljön kan smittspridning via indirekt kontaktsmitta förebyggas. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) är ett verktyg för vårdgivaren att uppnå kvalitet med hjälp av processer och rutiner.

Ansvarsfördelningen mellan vårdpersonal och lokalvårdare för rengöring och desinfektion samt städning bör vara tydliggjord (Städning i vårdlokaler, SIV 2012). Utrustning för rengöring och desinfektion samt kemisktekniska produkter ska finnas tillgängliga enligt upphandlat sortiment enligt Stockholms läns landstings (SLL) upphandlingspolicy och i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU), (SLL Upphandling). För privata och kommunala vårdgivare utgör de upphandlade produkterna referens för produktval.

Inom vårdenhet där patienter undersöks, vårdas och behandlas ska rutiner för punktrengöring, rengöring, punktdesinfektion och ytdesinfektion finnas och tillämpas. Det ska framgå var och när rengöring och desinfektion ska ske.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 4 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

Definitioner i dokumentet

Absorbent	Materiel som suger upp vätskespill
Akutstädning	Städåtgärd som inte kan skjutas upp till nästa städtillfälle utan måste utföras omedelbart
Arbetsytor	Bänk-, bords- och vagnsytor i desinfektionsrum, läkemedelsförråd, undersöknings- och behandlingsrum, tvättstuga i SÄBO etc.
Avfall	Avfall är allt engångsmateriel som förbrukats eller kontaminerats och som ska kasseras efter användning. Indelas i <ol style="list-style-type: none"> 1. verksamhetsavfall 2. farligt avfall
Desinfektion av ytor/ ytdesinfektion	Noggrann och mekanisk bearbetning av patientnära ytor och andra tagytor med alkoholbaserat eller oxiderande ytdesinfektionsmedel med tensid (rengörande effekt) t.ex. VirKon.
Farligt avfall (tidigare risk- eller smittförande avfall)	Avfall som är farligt för hälsa och miljö. Hit räknas smittförande avfall med större mängder kroppsvätska (t ex. avföring, blod, urin), skärande och stickande avfall samt cytostatika.
Indirekt kontaktsmitta	Smitta som överförs från en person till en annan via mellanled t.ex. händer, kläder, föremål som är förorenade med smittämnen
Kemisk-tekniska produkter	<ol style="list-style-type: none"> 1. rengöringsmedel (tensid) 2. ytdesinfektionsmedel med tensid
Kohortvård	En eller flera patienter som vårdas av särskild avdelad personal och avskilt från andra patienter
Kroppsvätska	T ex blod, urin, avföring och sekret.
Medicinteknisk produkt/utrustning	Produkt som används för att <ul style="list-style-type: none"> • påvisa, förebygga, övervaka, behandla eller lindra sjukdom • påvisa, övervaka, behandla, lindra eller kompensera skada eller funktionshinder • undersöka, ändra eller ersätta anatomi eller fysiologisk process eller kontrollera befruktning

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 5 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

Mottagning	Specialistmottagning på sjukhus och i öppenvård t ex husläkarmottagning, mottagning för arbetsterapi, sjukgymnastik och kiropraktik samt barn- och mödrahälsovård.
Patient	Varje person som vårdas i öppen eller sluten vård eller som bor i särskilt boende.
Patientnära ytor	Inredning, inventarier och utrustning vid vårdplats t ex säng/brits, sängbord, sänglampa, vårdpanel, operations- och röntgenbord, instrument- och assistansbord, anestesikommod.
Punktdesinfektion	Spill eller stänk av kroppsvätskor torkas upp snarast. Därefter desinfekteras ytan med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt (tensid) eller motsvarande.
Punktrensning	Spill av till exempel mat och dryck torkas upp snarast med rengöringsmedel och vatten.
Rengöring	Noggrann mekanisk bearbetning av smutsiga ytor och föremål med rengöringsmedel och vatten.
Slutrensning och desinfektion	Rengöring och ytdesinfektion av patientnära ytor och hygienutrymme när patient lämnat vårdplats eller kohortvård avslutats
Smittfarlig tvätt	Tvätt som är förorenad med större mängder kroppsvätska (t ex avföring, blod, urin) och/eller cytostatika.
Smutstvätt	Använd eller förorenad tvätt som t ex sänglinne, filt, handduk, patientkläder eller övriga textilier.
Tagyta	Yta som patienter och personal ofta berör med händerna
Verksamhetsavfall (tidigare konventionellt avfall)	Avfall som uppkommer genom de processer som finns i verksamheten.
Vårdplats	Ligg- eller sittplats där patient får vård, undersökning eller behandling på vårdenhet.
Vårdenhet	Organisatorisk enhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård. Vårdenhet kan vara mottagning, vårdavdelning eller motsvarande (SÄBO).

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 6 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

1. Ansvarsfördelning mellan vård- och städpersonal

Enhetschef, chefsjuksköterska eller motsvarande ansvarar för att lokala riktlinjer för rengöring och desinfektion samt städning är kända av vårdpersonal. Rutin för daglig rapportering mellan vårdpersonal och lokalvårdare bör finnas. I riktlinjerna bör det ingå vem som utför akut- och slutstädning när lokalvårdare inte finns tillgänglig exempelvis kvälls- och nattetid. Utförd slutstädning av vårdplats dokumenteras.

Rengöring och desinfektion i vådrum med tillhörande hygienutrymme samt läkemedelsförråd, desinfektionsrum, förråd etc. utförs vanligen av vårdpersonal men kan även utföras av annan personalkategori enligt lokal rutin. Ytor som skadats och försvårar god rengöring och desinfektion behöver uppmärksammas, rapporteras och repareras.

Många vårdgivare väljer att upphandla städtjänst externt. Avtal med städentreprenör bör vara känt för varje vårdenhet. Detta innebär att städningens omfattning dvs. tider, frekvenser, ytor och metoder som utförs av lokalvårdare är preciserad för varje vårdenhet.

För städning av vådrum se dokumenten Städning i vårdlokaler (SIV) och Vårdhygien för särskilda boendeformer i Stockholms län.

2. Föreskrifter och lokala riktlinjer i samband med rengöring och desinfektion

All vårdpersonal ska följa föreskriften för basal hygien i samband med rengöring och desinfektion enligt SOSFS 2015:10. Arbetsmiljöverkets föreskrift, AFS 2005:1 och lokala riktlinjer för att förebygga smittspridning till patienter och personal ska tillämpas.

2.1 Lokal rutin

Vid påfyllning av skyddsutrustning som t.ex. engångshandskar och plastförkläden bör förpackningarna datummärkas.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 7 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

3. Utrustning

Utrustning för rengöring och desinfektion ska finnas tillgänglig för vårdpersonal på varje vårdenheter. Det ska även finnas städutrustning så att vårdpersonal kan utföra städinsatser då lokalvårdare med utrustning inte är tillgänglig. Utrustningen ska vara enkel att rengöra och desinfektera.

3.1 Utrustning för rengöring och desinfektion

Duk för rengöring och/eller desinfektion finns för engångs- och flergångsbruk. I första hand rekommenderas engångsduk. Används flergångsduk ska den tvättas fackmannamässigt och tåla tvättemperatur 90° C.

Moppstativ, skaft och golvmopp ska överensstämma med varandra. Skaftet bör vara av teleskopmodell för att erbjuda optimal ergonomi vid användning. Vid golvrengöring rekommenderas 40 cm breda moppstativ. Golvmopp finns för engångs- och flergångsbruk. I första hand rekommenderas engångsmopp som kasseras efter användning i varje vådrum med tillhörande hygienutrymme. Används golvmopp för flergångsbruk byts den mellan varje vådrum och ska tvättas fackmannamässigt i tvättemperatur 90° C. Efter användning rengörs och desinfekteras moppskaft med tillhörande stativ. De hängs därefter upp i väggfäste.

Leverantör av upphandlad produkt ska ge instruktioner om användning för bästa effekt.

3.2 Kemisk-tekniska produkter

För rengöring av ytor använd ett neutralt rengöringsmedel, pH-värde ca 6,5 – 7,5, doserat enligt tillverkarens anvisning. För ytdesinfektion rekommenderas alkoholbaserat eller oxiderande ytdesinfektionsmedel med tensid (VirKon). Till stora ytor rekommenderas oxiderande ytdesinfektionsmedel med tensid.

Ur hygienisk-, säkerhets- och arbetsmiljösynpunkt får inte rengörings- och desinfektionsmedel hållas över från större dunkar till flaskor för flergångsbruk (KIFS 2005:7, 2008:2). Användning av sprayflaska med rengörings- eller desinfektionsmedel är olämplig ur hygien- och arbetsmiljösynpunkt.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 8 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

4. Metoder för punktrengöring, rengöring, punktdesinfektion och ytdesinfektion

Utförs med fuktig metod från rent till orent inom vårdenhet där patienter undersöks, vårdas och behandlas.

Använd skyddsutrustning enligt lokal anvisning.

4.1 Punktrengöring

Utförs snarast vid spill av t.ex. mat och dryck.

- Torka upp spill med engångsduk.
- Använd engångsduk och rengör med vatten och rengöringsmedel.
- Omhänderta spill med läkemedel och läkemedelsrester enligt lokala anvisningar.

4.2 Rengöring

Utförs vid synlig smuts samt vid intorkade kroppsvätskor.

- Fukta engångsduk eller golvmopp med vatten och rengöringsmedel.
- Duk eller golvmopp får inte återfuktas eller sköljas.
- Börja längst in i vårdrummet och avsluta med hygienutrymmet
- Bearbeta ytan noggrant.
- Efter avslutad rengöring ska ytan vara synligt ren samt torr inom en minut.
- Vid intorkad kroppsvätska, ytdesinfektera enligt avsnitt 4.3 efter avslutad rengöring.

4.3 Punktdesinfektion

Utförs snarast vid spill eller stänk av kroppsvätskor.

- Torka upp förorening med engångsduk. Vid större spill används absorbent.
- Använd engångsduk väl fuktad med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel alternativt motsvarande oxiderande desinfektionsmedel med rengörande effekt (VirKon).
- Bearbeta ytan noggrant.
- Följ tillverkarens anvisning om desinfektionsmedlets inverkningsstid.
- Efter utförd ytdesinfektion ska ytan vara synligt ren.
- Ytan är klar att användas när den är synligt torr.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 9 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

4.4 Ytdesinfektion

Utförs på synligt rena tag- och arbetsytor i vårdenhet.

- Använd engångsduk väl fuktad med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel alternativt motsvarande oxiderande desinfektionsmedel med rengörande effekt (VirKon).
- Bearbeta ytan noggrant.
- Följ tillverkarens anvisning om desinfektionsmedlets inverkningsstid.
- Ytan är klar att användas när den är synligt torr.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 10 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

5. Daglig rengöring och desinfektion

Lokal skriftlig rutin och signeringslista av utfört arbete bör finnas. Rengöring och desinfektion utförs dagligen och vid behov av nedanstående utrymmen.

5.1 Vårdplats

- Patientnära ytor och tagytor, t.ex. sängbord inklusive manöverpanel, sängpaneler, sänggrindar, sänglampa, manöverdosor, skötbord
- Medicintekniska produkter, t.ex. rullator, droppställning, lyftsele
- Tagyta vid tvättställ, kran samt hållare för tvål och handdesinfektion

5.2 Hygienutrymme

- Tagyta, t.ex. tvättställ med kran samt hållare för tvål och handdesinfektion, duschmunstycke, slang, kran, stödhandtag, spolknapp, toalettring, hållare för torkhandduk och toalettpappershållare
- Hjälpmedel t.ex. duschpall, hygienstol, duschvagn

5.3 Undersöknings-/behandlingsrum på vårdavdelning

Rengöring och desinfektion ska dessutom utföras mellan varje patient.

- Arbets- och tagytor samt medicintekniska produkter t.ex. undersökningsbrits, undersökningsstol, skötbord, uppdukningsbord, undersökningslampa/handtag, instrumentpanel

5.4 Läkemedelsrum

- Arbets- och tagyta, t.ex. beredningsbänk, läkemedelsvagn och diskbänk

5.5 Desinfektionsrum

- Arbets- och tagyta t.ex. diskbänk inklusive diskho, avställningsyta, rostfritt rullbord
- Yta på t.ex. spol-, disk- och endoskopdiskdesinfektor, ultraljudsapparat, kylskåp

5.6 Tvättstuga i särskilt boende

- Arbets- och tagyta, t.ex. diskbänk inklusive diskho, bänk för hantering av ren tvätt
- Yta på t.ex. tvättmaskin, torktumlare och torkskåp

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 11 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

6. Slutrengöring och desinfektion

Lokal skriftlig rutin och signeringslista av utfört arbete bör finnas.

Slutrengöring och desinfektion av vårdplats och hygienutrymme avser både enkelrum och flerbäddsrum oavsett tid på dygnet och ska ske när:

- Patient bytt vårdplats inom avdelning
- Patient skrivits ut
- Kohort avslutats

6.1 Före rengöring och desinfektion

- Kassera engångsmateriel som förvarats vid vårdplats och i hygienutrymme.
- Förpackningar med engångshandskar och plastförkläden kasseras om den utskrivna/flyttade patienten haft riskfaktorer som omlägningskrävande sår, urinavledningar, stomi, kräkning eller diarré.
- Förpackningar med engångshandskar och plastförkläden kasseras alltid om de varit öppna mer än en vecka.
- Töm vårdplatsbunden papperskorg
- All tvätt, ren och smutsig, läggs i tvättsäck

6.2 Vårdplats

- Patientnära yta och tagyta, t.ex. medicinteknisk utrustning, sängbord inklusive manöverpanel, sängpaneler, sänggrindar, sänglampa, manöverdosor, skötbord, hjälpmedel

6.3 Hygienutrymme

Rengöring och desinfektion av tagytor och hjälpmedel.

- Tagyta är t.ex. tvättstall med kran samt hållare för tvål och handdesinfektion, duschmunstycke, slang, kran, stödhandtag, spolknapp, toalettring, hållare för torkhandduk och toalettpappershållare
- Hjälpmedel t.ex. duschpall, hygienstol, duschvagn rengörs och desinfekteras

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 12 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

7. Tvätt och avfall vid rengöring och desinfektion av vårdplats

7.1 Tvätt

7.1.1 Smutstvätt

- Smutstvätt läggs direkt i tvättsäck/-korg.
- Tvättsäck på rum försluts och byts dagligen samt vid behov (t.ex. byte av vårdplats, avslutad kohortvård, utskrivning).
- Mobil tvättsäck som används för vårdplatser i olika vårdrum förvaras, försluts och byts i skölj-/desinfektionsrum. Vid användning placeras den utanför vårdrum.
- Töm aldrig en tvättsäck för att återanvända den.

7.1.2 Smittfarlig tvätt

Följ lokala anvisningar, t ex. avtal med tvättleverantör eller Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska (MAS) riktlinjer, för omhändertagande av tvätt med smittfarligt material.

7.2 Avfall

7.2.1 Verksamhetsavfall

Till exempel blöjor, inkontinensskydd, använda förband, tomma urinuppsamlingspåsar, tomma blodpåsar, tomma behållare för infusionsvätska, sprutor för engångsbruk utan kanyl.

- Lägg avfallet direkt i avfallspåse.
- Urinuppsamlingspåsar töms innan de kastas.
- Knyt ihop påsen.
- Lägg den förslutna påsen i säck för verksamhetsavfall.
- Mobil avfallssäck som används för flera vårdplatser förvaras, försluts och byts i skölj-/desinfektionsrum. Vid användning placeras den utanför vårdrummet.
- Töm aldrig en avfallspåse eller säck för att återanvända den.

7.2.2 Farligt avfall

- Följ lokal rutin för hur farligt avfall ska hanteras.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 13 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

8. Mottagning, operation, intervention och röntgen

Inom verksamheter där undersökning och behandling samt invasiva ingrepp utförs bör skriftlig rutin för rengöring och desinfektion av ytor finnas, där det framgår var och när det ska ske. Rengörings- och desinfektionsmetoder samt val av kemisk-tekniska produkter ska ingå. Se tabell 1 för val av kemisk-tekniska produkter.

Tabell 1. Användning av kemisk-tekniska produkter

Rengöring och desinfektionsmedel	Före dagens första patient	Mellan varje och efter dagens sista patient
Rengöringsmedel och vatten	Nej	Vid behov
Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid	Ja	Ja
Oxiderande ytdesinfektionsmedel med tensid (VirKon)	Nej	Vid stort spill/stänk

8.1 Rengöring och desinfektion av ytor

Metoder för punktrensning, rengöring, punktdesinfektion och ytdesinfektion, se avsnitt 4.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 14 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

8.2 Rengöring och desinfektion av inredning och medicinteknisk produkt

All medicinteknisk utrustning som tas in på operationsrummet ytdesinfekteras före användning

8.2.1 Före dagens första undersökning/behandling

Inredning, tagytor och medicinteknisk utrustning desinfekteras med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid, enligt principen uppifrån och ned i följande ordning:

- Operationslamporna inklusive festsittande handtag
- Takhängd utrustning som används patientnära
- Horisontella ytor inklusive arbetsytor
- Medicinteknisk utrustning

8.2.2 Mellan varje undersökning/behandling

- Operations-/undersökningslampa och takhängd apparatur
- Uppduknings-/arbetsbord, operationsbord/brits med madrass samt tillbehör och övrig utrustning samt medicinteknisk utrustning för flergångsbruk
- Avsluta med att rengöra golvet i arbetsfältet för sterillklädd personal och anestesipersonal. Vid behov rengör utanför arbetsfältet. Använd vatten och rengöringsmedel

8.2.3 Efter dagens sista undersökning/behandling

- Operations-/undersökningslampa och takhängd apparatur
- Uppduknings-/arbetsbord, operationsbord/brits med madrass samt tillbehör och övrig utrustning samt medicinteknisk utrustning för flergångsbruk
- Rengör hela golvet med vatten och rengöringsmedel

8.2.4 Tvätt och avfall

Lokala anvisningar ska finnas för omhändertagande av smittförande tvätt och avfall.

- Förslut och byt använd avfallspåse mellan undersökning/behandling
- Mobil avfalls- och tvättsäck som används vid flera undersökningar/behandlingar, förvaras, försluts och byts i skölj-/desinfektionsrum
- Använd särskild tvättsäck och ibland kombinerat med upplösbar innersäck vid stor mängd kroppsvätska/smittförande tvätt, se lokal rutin

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 15 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

9. Förråd

För att undvika att smittämnen sprids via ytor i förråd är regelbunden rengöring och desinfektion nödvändig.

9.1 Förråd för ospecificerad renhetsgrad

- Hyllor, korgfronter och bottenskiva, rengör och desinfektera enligt avsnitt 4.4
- Utförs regelbundet enligt lokal rutin förslagsvis 2-4 gånger/år

9.2 Förråd för medicinteknisk produkt/utrustning med specificerad renhetsgrad

- Hyllor, korgfronter, bottenskiva och dörrar rengörs och desinfekteras enligt avsnitt 4.4
- Utförs i förråd/skåp med
 - avdelningsförpackning 1 gång/månad
 - produktförpackning 1 gång/vecka

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 16 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

Referenser

Föreskrifter, riktlinjer och rutiner

Att förebygga vårdrelaterade infektioner. Ett kunskapsunderlag. Socialstyrelsen 2006; s 368-377.

Basal hygien i vård och omsorg. Socialstyrelsens författningssamling, SOSFS 2015:10 (M och S).

Basala hygienrutiner i vård och omsorg, Vårdhygien Stockholms län, 2016.

Basala hygienrutiner och personalhygien. Vårdhandboken. Nationella metoder och riktlinjer. Inera AB 2012.

Handlingsprogram för att minska vårdrelaterade infektioner i hälso- och sjukvården, SLL 2014.

Klassificering och märkning av Kemikalieinspektionens Författningssamling, KIFS 2005:7.

Kemiska produkter och biotekniska organismer, Kemikalieinspektionens författningssamling, KIFS 2008:2.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Socialstyrelsens föreskrift 2011:9.

Mikrobiologiska arbetsmiljörisker - smitta, toxinpåverkan, överkänslighet Arbetsmiljöverket föreskrift, AFS 2005:01.

Städning i vårdlokaler, SIV. Vårdhygieniska riktlinjer och rekommendationer för städ- och vårdpersonal. Svensk Förening för Vårdhygien, SFVH 2012-07-09.

Teknisk specifikation, SIS-TS 39:2015,Ed. 2.

Vårdhygien för särskilda boendeformer i Stockholms län 2011. Vårdhygien Stockholms län.

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 17 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22

Fördjupning

Ayliffe GAJ et al. Ward Floors and Other Surfaces as Reservoirs of Hospital Infection. J Hyg Camb. 1967; 65:515-36

Barker J, Vipond IB, Bloomfield SF. Effects of cleaning and disinfection in reducing the spread of Norovirus contamination via environmental surfaces. Journ Hops Infect 2004; 58:42-49

Carling PC, Parry MF, von Beheren SM. Identifying opportunities to enhance environmental cleaning in 23 Acute Care hospitals. Am J Infect 2008; 29(1):1-7

Dancer SJ. Hospital cleaning in the 21st century. Eur J Clin Microbiol Infect Dis. 2011 dec; 30(12):1473-81

Dettenkopfer M et al. Does disinfection of environmental surfaces influence nosokomial infection rates? A systematic review. Am J Infect Control. 2004; 32:84-89.

Kramer A, Schwebke I, Kampf G. How long do nosocomial pathogens persist on inanimate surfaces? A systematic review. BMC Infect Disease 2006; 6:130

Mulvey D, Redding P, Robertson C et al. Finding a benchmark for monitoring hospital cleanliness. J Hosp Infect 2011; 77:25-30

Rutala WA, Weber DJ. Surface disinfection; Should we do it? J Hosp Infect 2001; 48 :(suppl A) 64-68

Vohra P, Poxton IR. Efficacy of decontaminants and disinfectants against Clostridium difficile. J Med Microbiol 2011; 60:1218-1224

Dokumentets namn Rengöring och Desinfektion av ytor i vårdmiljö (RoD)	Dokument nr: STÖ015 (E)	Version 1.0	Sida 18 (18)
Utarbetat av Vårdhygien Stockholm	Godkänt Enhetschef ACK	Rev. datum 2019-04-30	Fastställt 2016-12-22